

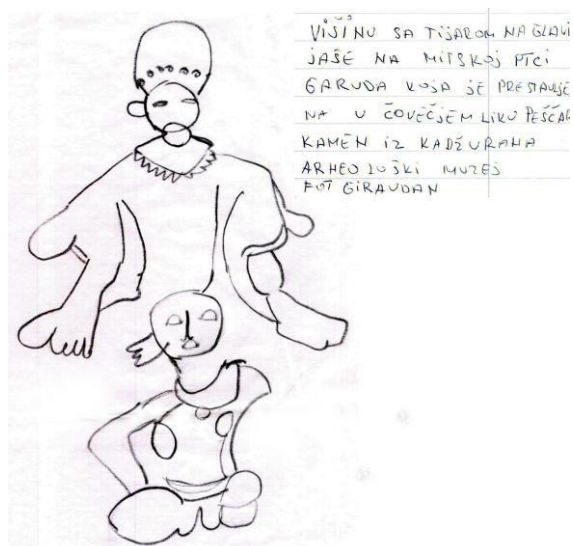
Inkluzivni programi

Program u saradnji sa udruženjima PerArt, udruženjem Prostor i umetnikom Goranom Stoičetovićem (Art brut studio VMA)

Važan deo aktiviteta u okviru projekta „Aktivitet: 100 godina nadrealizma“ posvećen je inkluziji, s idejom da se različite marginalizovane grupe, među kojima su osobe sa invaliditetom i osobe s problemima mentalnog zdravlja, na što ravnopravniji način uključe u kulturu i društvo. Ovaj aktivitet nadovezuje se na nadrealističku praksu, s obzirom na to da su pre tačno 100 godina srpski nadrealisti posvetili dva broja časopisa „Svedočanstva“ upravo marginalizovanim grupama i njihovom kreativnom radu, pokazujući koliki kreativni potencijal oni nose. Nadrealisti su različitost smatrali potencijalom a ne ograničenjem. Inkluzivni programi, osmišljeni s istom idejom, realizovani su u saradnji s udruženjima Per Art, Prostor i umetnikom Goranom Stoičetovićem, osnivačem Art brut studio VMA. Tokom trajanja izložbi je, u postavku, ali i u formi posebnih aktiviteta, uključeno više aktivnosti kojima se podstiče inkluzivnost u kulturi.

Udruženje Per.Art je novosadska organizacija koja već dve decenije deluje u oblasti **izvođačkih umetnosti i inkluzije u kulturi**. Organizacija okuplja mlade sa intelektualnim invaliditetom, njihove roditelje i članove porodica, profesionalne umetnike iz oblasti pozorišne, plesne i vizuelne umetnosti, defektologe, druge stručnjake i volontere. Svoje aktivnosti *Per.Art* sprovodi kroz programe **Umetnost i inkluzija**, program za stvaralaštvo i inkuziju mladih sa intelektualnim invaliditetom, i **Savremeni ples**, program istraživačko-umetničkih plesnih projekata za razvoj scene savremenog plesa i performansa u Srbiji, kao i za međunarodno umrežavanje.

Rad u mrklom mraku Natalije Vladislavljević, umetnice sa Daunovim sindromom koja stvara u okviru udruženja PerArt izložen je u Muzeju savremene umetnosti u celini *San i snevanje* u okviru predstavljanja savremene umetničke scene, tzv Produženi vek nadrealizma.

Dis Giselle zvučnu predstavu, u kojoj je ples preveden u zvuk i opis, a koreografija tela i pokreta na sceni u koreografiju zvuka. Audiodeskripcija, koja se inače koristi kao alatka pristupačnosti, u ovom radu je korištena kao umetnički metod u razvijanju estetike pristupačnosti i istraživanju novih umetničkih formi koje bi ples i koreografiju učinili pristupačnim za slepe i slabovide osobe. Opisi su stavljeni u pokret putem glasa, muzike i koreografije zvuka kroz zvučnu instalaciju u prostoru.

Autor je Saša Asentić u saradnji sa Jelenom Stefanoskom i Oliverom Kovačević Crnjanski.

Muzej savremene umetnosti, Beograd 14–18. novembar 2024.

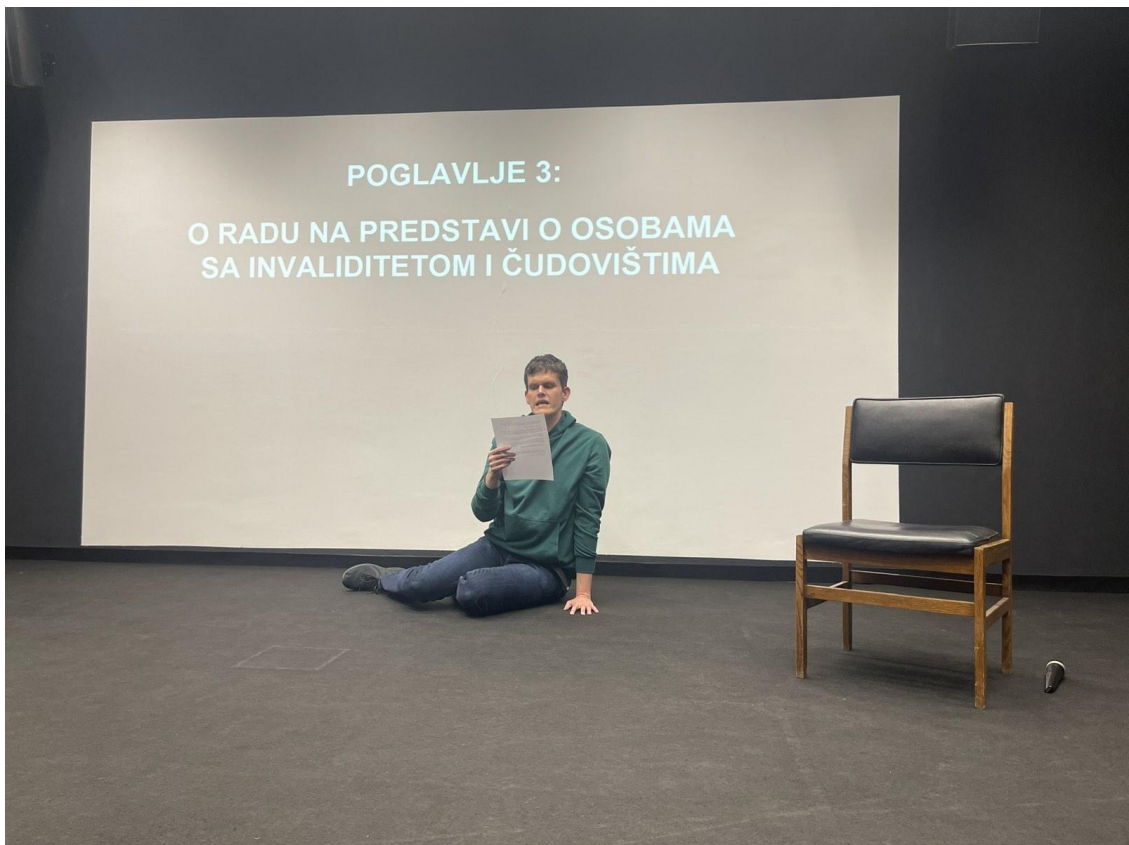
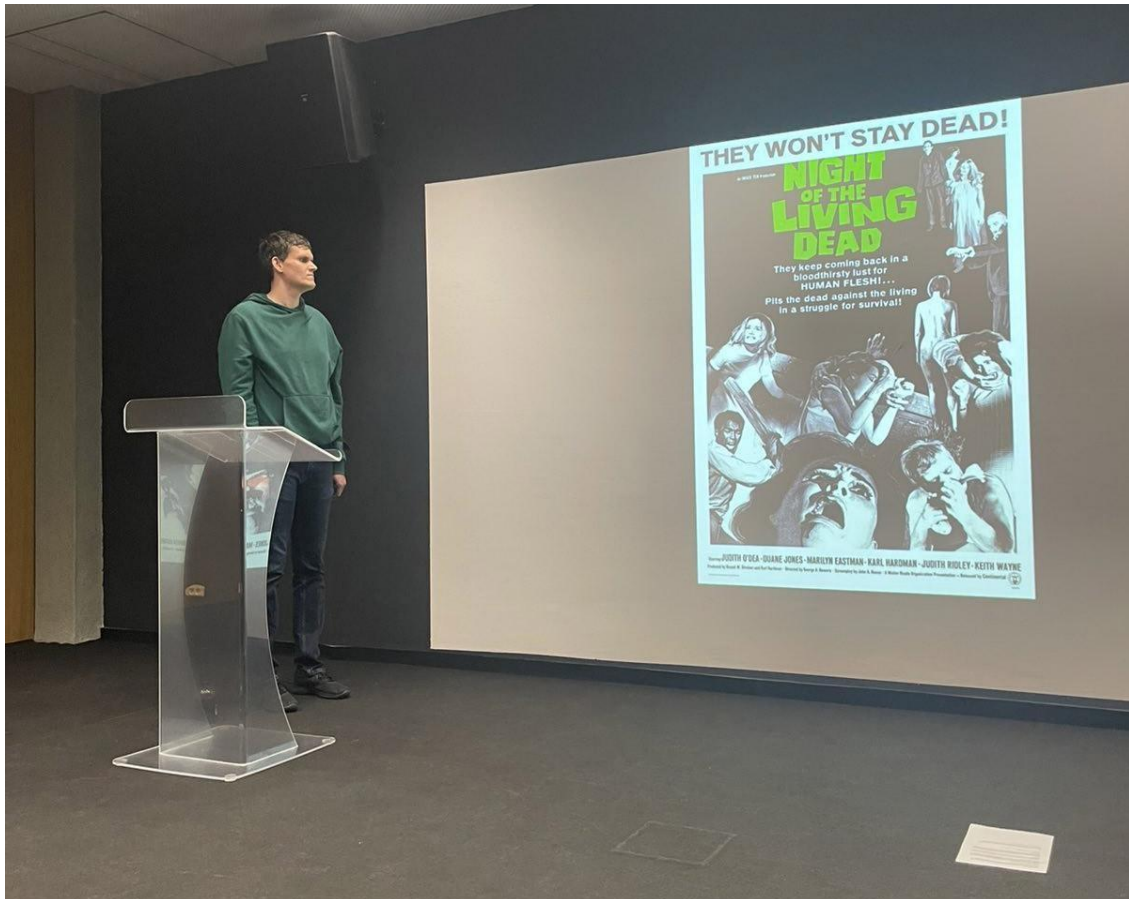

Nešto veoma posebno, izvedbeno predavanje Dalibora Šandora otvara nam pogled osobe sa invaliditetom na društvo koje ga ne prihvata. Otvoreno nam govori o svojim stavovima i pogledima na sebe i druge. Ovo performans predavanje nastalo je u okviru formata DIS_Lecture – serije performans predavanja koja drže umetnici sa intelektualnim invaliditetom, pozvani da na njima svojstven način prisvoje ovaj izvedbeni format i preispitaju njegove normativne odlike. Zajedno sa njihovim dugogodišnjim saradnicima, oni zauzimaju svoje mesto u sektoru iz kojeg su kroz istoriju bili isključeni: polje teorije i diskursa o plesu i performansu.

DIS_Lecture je osmislio Saša Asentić, kao pristupačan format koji doprinosi kritičkoj kulturi i solidarnosti u plesu.

Izvedbeno predavanje održano je u Muzeju savremene umetnosti 5. decembra 2024. čime je obeležen Međunarodni dana osoba sa invaliditetom (3.12.) i Međunarodni dan ljudskih prava (10.12.).

Drugo izvođenje održano je u Muzeju primenjene umetnosti 16. januara 2025.

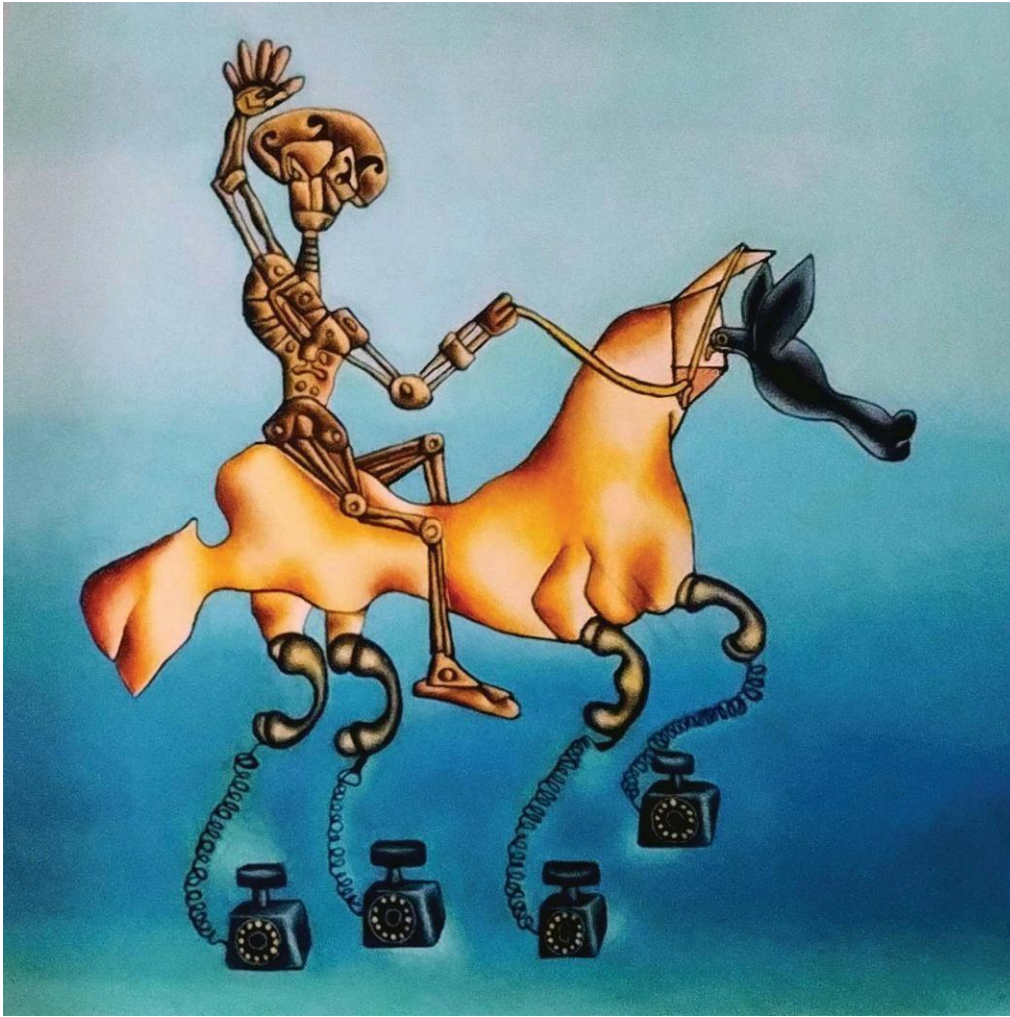

Udruženje Prostor ima misiju da doprinese unapređenju zaštite mentalnog zdravlja u zajednici u cilju psiho-socijalnog osnaživanja i oporavka osoba sa problemima mentalnog zdravlja.

Izložba *Snovi u prostoru* održana je u galeriji „Mladi“ MPU od 13. 11. do 20. 12. 2024, u organizaciji Muzeja primenjene umetnosti i udruženja „Prostor“. Na njoj su predstavljeni radovi korisnika psihijatrijskih usluga udruženja „Prostor“, koje su za izložbu izabrale prim. Dr Bogdanka Čabak, dr um. Ljiljana Šunjevarić i Marija Kućan. Projekat je posvećen osobama s problemima mentalnog zdravlja, aktuelizaciji problema ljudskih prava, skretanju pažnje javnosti i promeni stavova okruženja u odnosu na ovu grupu.

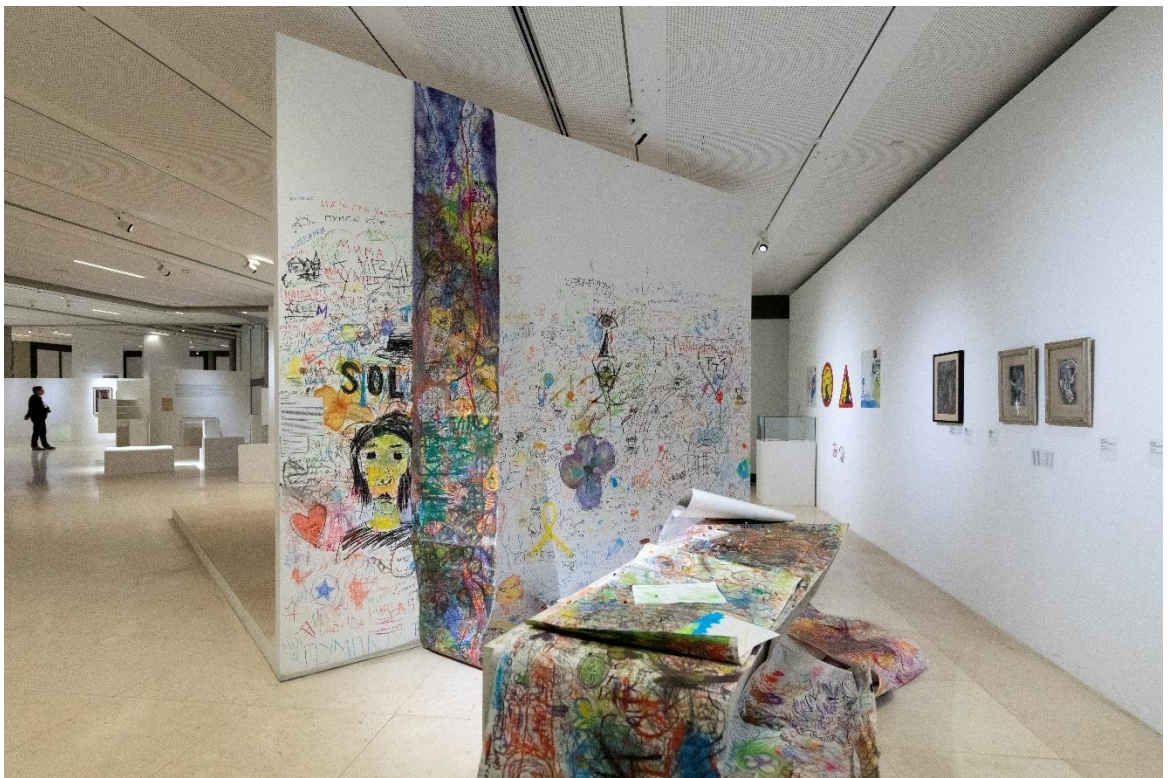

Umetnik Goran Stojčević primenjuje terapiju „dubinskog creteže“ u radu sa pacijentima i lekarima Klinike za psihijatriju Vojno medicinske akademije u Beogradu.

Stojčević je u okviru izložbe predstavio rad „Potok“ koji je otpočeo sa bolesnicima na klinici a nastavile su ga osobe u raznim drugim prostorima (na ulucu, galeriji) i ovom prilikom publika na samoj izložbi. Održao je i radionicu „dubinskog crteža“ sa prisutnom publikom u Muzej savremene umetnosti, Beograd, 8. mart 2025.

Goran Stojčeto*vić*, *Potok*